

Kmet, delavec
in občina
na! bodo naro-
bili vodilni!

Izbrje vsake vrste
Kmetijska
za vsa leta dni 20
za pol leta " 15 -
za trimesečje " 10 -
za vsa leta dni 10
Kmetijska pošta
na vsaki priložnosti
na priložnosti
na vsaki priložnosti
na vsaki priložnosti

Kmetijski list

Vseko vživa:
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisni za ne vra-
čajo. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Slava Stjepanu Radiću.

Jutri, 20. junija poteče prvo leto, odkar so strašni dogodki v bivši Narodni skupščini za nami. Zadeti od smrtonosnih strelav sta na licu mesta izdihnila naša bivša tovariša Pavle Radić in Gjurjo Basariček, smrtno težko ranjene pa so odpeljali na operacijsko mizo v bolnico Stjepana Radića, Pernarja in Grandjo. Nekaj tednov pozneje je izdihnil svojo blago dušo tudi Stjepan Radić.

Jutri torej poteka prva obletnica teh težkih, zgodovinsko-usodnih dogodkov. Jutri se bo ves hrvaški narod spominjal svojega največjega moža, ves kmečki narod največjega svojega učitelja in dobrotnika. Kjerkoli se bo duhovščina odzvala vabilu naroda, tam se bo narod zbral v božjih hramih in se pomolil pri mašah-zadušnicah za dušni mir blagih pokojnikov, kjer pa tega duhovščina ne bo storila, tam bo storil kmečki narod to sam. Čim delj se odmiče živa podoba nekaj tako živahnega Radića izpred oči naroda v njegovo zgodovino, tem večji in silnejši postaja in tem težja je zato izguba. Hvaležnost in ljubezen pa naraščata, ta dva največja elementa v človeškem življenju, in izpričujeta vso nedosežno veličino

Stjepan Radić.

Naprej — do zmage.

Zgodovina kmečkega pokreta ali gibanja za svobodno gospodstvo kmetov na tisti zemlji, ki jo obdelujejo kmetje, je stara že nekaj tisoč let. Ta boj so bojevali obdelovalci zemlje že zdavnaj pred Kristusovim rojstvom proti tistim, ki so si znali vso zemljo s pomočjo državne sile in surove oborožene moči prislustiti, da so mogli udobno in razkošno živeti na stroške tujega dela.

Ta boj je zahteval, kakor vsak boj, tudi velike žrtve in zgodovina nam pove, da so privilegirani gospodje — ki so si pa dali svoje »privilegije« sami — vedno in povsod znali zadeti voditelje kmečkega pokreta, po znanem izreku: Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile! Resnica je, da je padlo v tisočletni borbi mnogo voditeljev kmečkega pokreta, toda kmetje so ostali, ker brez njihovega dela človeška družba sploh ne more živeti. In zgodovina nam priča, da so se rodili kmetom vedno novi voditelji, ki so nadaljevali stari boj za kmečke pravice s še večjo vnemo.

V starem Rimu.

Najmogočnejšo državo starega veka so imeli Rimljani. V tej državi pa ni bilo svobode in pravice za vse, ampak je bila pravica samo za privilegirano gospodo, vse drugo pa je bilo suženj. Tudi tisti, ki so obdelovali

Radićevega genijalnega nauka, ki ga ne bo konca in ne kraja, dokler bo kaj kmetov na svetu.

Poleg hrvaškega kmeta pa je bil blagopokojnemu Radiću jako pri srcu slovenski kmet. Slovenski narod je spoznaval že kot učenček spodnje gimnazije, po slovenskih kmečkih hišah je prebiral Gregorčiča, takratno zlato knjigo slovenskim mamicam, na naših božjih potih je zlagal svoje prve študentske pesmi, za pravice slovenskega jezika se je boril v Narodni skupščini, za boljšo bodočnost slovenskega kmeta je žrtvoval mnogo svojih organizatoričnih zmožnosti iz svoje bogate zakladnice. Živel in umrl je tudi za nas.

Zato se ga bomo hvaležni slovenski kmetje spominjali posebno živo na jutrišnji dan. Iz naših src bodo kipele pred prestol Najvišjega vroče molitve hvaležnosti z obljubo, da bomo zvesti njegovemu nauku tako dolgo, dokler kmet ne bo deležen vseh pravice, ki mu gredo po božji in človeški postavi.

Slava Stjepanu Radiću!
Slava Pavlu Radiću in
Gjurju Basaričku!

Ivan Pucelj.

Dr. Gjurjo Basariček.

Pavle Radić.

zemljo, so bili sužnji, vsa zemlja pa je bila last plemenitih veleposestnikov. Ker pa suženj takrat ni veljal za človeka, ampak so ga imeli za žival, ki jo gospodar lahko proda ali ubije, si lahko mislimo, kako je tedanja razbrzdana gospoda delala s kmeti-sužnji.

Dobrih 100 let pred Kristusovim rojstvom pa sta se le našla dva plemenitaša, plemenitaša ne samo po rojstvu, ampak tudi po srcu in duhu, ki sta hotela staro krivico napram kmetom popraviti s tem, da sta predlagala, naj se vsaj tista državna zemlja, ki so si jo plemenitaši po krivici prilastili, razdeli kmetom v last. To sta bila brata Tiberij in Sempronij Grak. Boj je bil hud in dolgotrajen. Končal pa se je s tem, da so rimski plemenitaši oba brata Graka napadli z oboženimi hlapci in ju ubili.

Tako so plemeniti privilegiranci in izkoriščevalci rimske državne moči takrat dosegli svoj namen in so obdržali svoja veleposestva.

Ne dolgo potem pa je mogočno rimsko cesarstvo razpadlo in sloveč rimski zgodovinar je zapisal težke besede: **Veleposestniški sistem je uničil rimsko državo!**

Doba kmečkih puntov.

Po polomu rimskega cesarstva so nastale v zapadni in srednji Evropi nove carevine in kraljevine, kjer pa položaj kmetov kljub zmagi krščanstva nad poganstvom ni bil nič boljši kakor v rimski dobi. Tudi v teh novih državah so imeli vso moč v rokah plemenitaši in visoka duhovščina, ki so se opirali na oboroženo silo. Kmet je pa ostal suženj kakor je bil. Priznali so mu sicer, da ima neumrjočo dušo, toda kmetovo telo in njegova delovna moč je ostala last plemenitaških mogočnejev. Kmet je bil tlačan, ki je moral delati zastonj na grajščinskih gruntih in odajati desetino. S kmeti in njihovimi ženami so ravnali »plemeniti« razuzdanci in razbrzdanci, da je bilo groza. Ni torej čudo, če je končno tudi kmete minila potrpežljivost, da so se uprli z orožjem v roki. Toda v rabi orožja preizkušenim plemenitašem in roparskim vitezom niso bili kos. Kmetje so bili premagani in na tisoče kmetov je padlo v boju za »staro pravdo«.

Kmečki punt se je bil tedaj razširil tudi na naše ozemlje. Tudi naša tla je močila tedaj kmečka kri, v Zagrebu pa so voditelja slovenskih in hrvaških kmetov Matijo Gubca in njegove tovariše grozovito mučili do smrti. V boju proti kmetom je bila složna vsa tedanja posvetna in duhovna gospoda. Kmetje pa so ostali grajščinski sužnji do najnovejše dobe, dokler jih ni osvobodila velika

francoska revolucija,

ki je tudi kmetom priborila obče človeške pravice in jih osvobodila grajščinskega jarma. V krvavih bojih za osvoboditev človeštva pa se je zopet prelilo največ kmečke krvi.

Kljub zmagoviti francoski revoluciji pa so ostali kmetje še nadalje najbolj zatirani sloj evropskega prebivalstva. Francoska revolucija je pač kmetom prinesla politično svobodo, ni jih pa osvobodila dejansko, ker kmetje v svoji nevednosti niso znali izrabiti politične moči, ki jim je pripadla. Tako se je zgodilo, da je vso politično moč potegnili nase

kapitalistično meščanstvo,

ki je znalo s spretno izrabljenimi političnimi »šlagerji« in z raznimi »idejami« kmete znova zaslužiti. Kapitalistično meščanstvo, zlasti velika industrija in veletrgovina, je vzdrževalo in vzdržuje še dandanes ogromno časopisje, ki zavaja kmete v verske, narodnostne in kdo ve kakšne boje, samo da ne bi prišli kmetje do spoznanja svoje moči, ki jo imajo že vsled svojega števila. Kapitalistično meščanstvo ni glede kmetov niti za las boljše kakor so bili plemeniti grajščaki, kajti tudi ono si prizadeva na vso moč, da obdrži kmete v temi nevednosti in da jih duševno zaslužuje, kakor so jih graščaki telesno. Kapitalistično meščanstvo (pokvarjena gospoda) daje kmetom šolo, toda le šolo, ki drži kmeta v politični nevednosti in zabitosti. Geslo pokvarjenega gospode je, naj kmet le strokovno napreduje in naj se briga le za to, da bo čim več pridelal, nikakor in nikdar pa ne sme kmetom priti do zavesti to, da bi kmet mogel in smel odločati v državi tudi politično, t. j. da bi kmet res postal pravi gospod. Kmet naj le gara — vladati pa sme v državi le mestni frak, nikdar pa ne kmet. Zato dela gospoda z vsemi sredstvi na to, da ostane kmet neumen in zabit, kajti samo neumen kmet se bo boril za take in podobne »ideale«, ki mu jih vriva gospoda.

Kdor pa se postavi pokvarjeni kapitalistični gospodi in ž njo združeni še bolj pokvarjeni »inteligenci« po robu, tega čaka maščevanje gospode. Primerov imamo iz najnovejše dobe dovolj, od Stambolijskega v Bolgariji pred šestimi leti pa do danes.

Zgodovina krščanstva nas pa uči, da je ni bilo zmage brez mučeništva. Tudi zgodovina velike borbe za telesno in duševno osvoboditev kmetov na mto priča. Žrtve, ki jih zahteva ta boj, so ogromne, toda zato bo zmaga tem sijajnejša. Pogled na Češko, v Rumunijo, v Francijo in še v mnogo drugih dežel nam obeta novo dobo, dobo zmage kmečkega pokreta. Našim mučnikom pa večna slava!

težje natovorjene in v nasprotni smeri prihajajoče vozove. Vozovi ne smejo voziti vstric. Dovoljeno je le prehitavanje na levi strani v smeri vožnje. V strnjeni vrsti smejo voziti več kakor štirje vozovi. Razdalja med posameznimi vozovi pri prehodu preko večjih mostov mora znašati najmanj 10 m, med posameznimi skupinami (kolonami) pa najmanj 50 m. Za prevoz izredno težkih bremen in uporabo vozov, ki so težji od predpisanih, se mora prej zaprositi dovoljenje od gradbene sekcije oziroma pristojne samoupravne oblasti. Ponoči morajo biti vozovi razsvetljeni. Ako vozi v eni vrsti več vozov skupaj, zadržuje, da imata luč prvi in zadnji voz. Svetilka mora biti nameščena na levi strani voza.

Poškodovanje cestnih naprav.

Prepovedano je puščati na cesti ali pa odmetavati nanjo, kar bi moglo ogroziti varnost prometa in poškodovati cesto. Prepovedano je vlačiti po cesti predmete, ki jo morejo poškodovati, kakor grede, tramove, pluge itd. Prav tako je prepovedano nalagati na vozove posekano vejevje tako, da se vleče po tleh. Prepovedano je zasipati ali kvariti občestne jarke, sekati drevje poleg ceste, kvariti ograje, propuste, mostove in druge predmete, ki so postavljeni na cesti ali poleg nje. Prav tako je prepovedano pasti živino na cestnih nasipih ali jarkih.

Omejena brzina motornih vozil.

Preko mostov, navzdol in skozi črede živine se mora voziti polagoma. Največja brzina potniških avtomobilov in motociklov na prosti cesti izven naseljenih krajev sme biti 50 km, če dopušča to stanje ceste, skozi naselbine 15 km, skozi kopališča in zdravilišča pa največ 8 km na uro. S toliko brzino pa smejo voziti motorni vozovi samo tedaj, ako je cesta popolnoma prosta in zadostno razsvetljena. V megli se mora brzina zmanjšati na 10 km. Za avtobuse je dovoljena največja brzina 35 km na uro. Tovorni avtomobili z brutto-težo 3001 do 4500 kg ne smejo voziti na uro več kot 12 km, ako so brez pnevmatike, s pnevmatiko do 35 km, na specialnih avtomobilskih cestah pa do 40 km, tovorni avtomobili z brutto-težo 4501 do 8000 kg 8 km oziroma 25 ter 35 km. Prekopavanje cest za napeljevanje ali odvajanje vode je dovoljeno samo z odobrenjem pristojne oblasti. Prav tako je prepovedano vzdolž ceste odvajati vodo ali napravljati jarke brez posebnega dovoljenja oblasti.

Predpisana starost voznikov.

Kočijaž ali voznik na motociklu ne sme biti mlajši od 18 let, šofer avtomobila pa ne mlajši od 20 let. Vozovi, ki niso registrirani in označeni s številkami od upravnih oblasti, morajo imeti na levi strani pritrjeno tablico s točnim naslovom lastnika (občine in njegove hišne številke). Obliko teh napisov imajo predpisati občinske oblasti. Registriranje teh vozov se ima vršiti meseca januarja vsako leto in se neregistrirani vozovi ne smejo uporabljati na javnih cestah.

Dimenzije vozil in tovorov.

Potniški in tovorni vozovi ne smejo imeti večjih mer od naslednjih: dolžina 7-80 brez ojesa, širina 2-50, razdalja osi 3-80, razdalja koles oziroma širina kolovoza 1-60, merjeno od sredine do sredine kolesnega obroča. Širina tovara ne sme biti večja od 2-50 m, višina ne večja od 3 m za vozove na štirih kolesih. Popolnoma natovorjeni voz na štiri kolesa ne sme biti težji od 12 ton brutto, voz na dve kolesi pa ne težji od 4 ton brutto.

Širina kolesnih obročev.

Za tovarne vozove je predpisana naslednja širina kolesnih obročev: pri vozovih na 4 kolesa z brutto-težo do 1200 kg 6 cm, do

Novi predpisi za uporabo javnih cest.

Za vse prebivalstvo važna uredba ministrstva javnih del. Enotna ureditev cestnega prometa.

Minister za javna dela je izdal sledečo naredbo glede uporabe cest:

Uporaba javnih cest.

Uporaba javnih potov je dovoljena ob vsakem času in vsakomur brez razlike v mesecih splošnih predpisov o javni varnosti in predpisov te uredbe. Javna pota morajo biti prosta za prehod in promet. Vsi potniki in vozniki se morajo ravnati po določbah te uredbe.

Zgradbe ob cestah.

Ob javnih cestah ne sme nihče zasajati gozdov, graditi stanovanjskih poslopij, trgovin, pekarij, vodnjakov in sličnih stavb bližje kakor 4 m, gostilne, kovačnice in slično ne

bližje kakor 10 metrov, industrijska podjetja pa ne bližje kakor 20 m od zunanje črte cestnega zemljišča. Izjeme dovoljuje v strnjenih krajih pristojna cestna uprava. Na prijavo cestnih oblasti so uprave oblasti dolžne takoj prepovedati vsako delo, ki bi bilo v nasprotju z gornjo določbo, in v 15 dneh porušiti dotične objekte, z odgovorno osebo pa postopati po zakonu. Predpisi tega člena se ne nanašajo na mesta z odobrenimi regulacijskimi načrti.

Regulacija voznega prometa.

Na ozkih cestah se morajo prazni vozovi ogibati natovorjenim, ako pa je cesta zelo tesna, se morajo lažje natovorjeni vozovi umakniti popolnoma v stran ter pustiti mimo

2000 kg 8 cm, do 3500 kg 11 cm, preko 3500 kilogramov 16 cm; pri vozovih na 2 kolesi z brutto-težo do 750 kg 6 cm, preko 750 kg 11 centimetrov. V potniške vozove na dve kolesi se smejo vpregati največ trije konji drug za drugim, pri vozovih na štiri kolesa pa največ 6 konj po dva drug poleg drugega. Vsak voz mora imeti pravilno zavoro na zadnja kolesa. Uporaba cokelj in privezovanje zadnjih koles za voz je prepovedana na državnih cestah prve vrste, na drugih cestah pa dopustna samo z izrecnim dovoljenjem pristojne oblasti.

Komisijski pregled vozov.

Lastnik voza je odgovoren za njegovo varnost. Vozniki, ki se bavijo s prevozom oseb in tovara, ne smejo uporabljati voza prej, dokler ne dobijo zanj odobrenja od splošne upravne oblasti na podlagi strokovnega pregleda voza in opreme (vprega). Taki vozovi se morajo komisijsko pregledati vsako leto.

Kazni za prestopke.

Z zaporom od 1 do 30 dni ali z globo od 50 do 1500 Din se kaznuje, ako prestopnik ne spada pod kazenski zakon, kdor ne vozi pravilno po cesti, ako voznik spi na vozu, kdor se s praznim vozom ne umakne natovorjenemu, kdor se na klanecu ne umakne navzdol vozečemu vozu, in sploh vsakdor, kdor ravna v nasprotju s predpisi te uredbe.

Ob desetletnici slov. univerze

Univerza ali visoka šola je najvišja stopnja šolske izobrazbe, kjer se šolajo zdravniki, profesorji, sodniki, advokati, inženjerji in drugi podobni poklici. Začetek univerz so bili pravzaprav dvori; kralji in cesarji so zbirali na svojih dvorih največje učenjake in umetnike in ti so potem vzgajali sinove raznih plemenitašev, grofov in baronov. Pozneje so začele postajati samostojne ustanove in polagoma so se tudi vedno bolj demokratizirale. Dandanes lahko na univerzi študira vsak, ki ima osem šol. Slovenski narod je imel univerzo za časa Napoleonove Ilirije, a jo je Avstrija takoj ukinila po Napoleonovem porazu. Drugič smo dobili univerzo v Jugoslaviji po stoletni borbi.

Univerza ima namen gojiti znanost, toda ako se postavi na stališče, da goji znanost samo radi znanosti, potem je zgrešila cilj, potem bi bila dunajska ali zagrebška univerza ravnotako slovenska kot nemška ali hrvaška. Vsaka znanost ima samo toliko pomena, kolikor doprinaša k splošnemu blagostanju in če se univerza imenuje narodna univerza, potem zasluži ta naslov samo v toliko, v kolikor služi s svojim znanstvenim delovanjem narodovemu blagostanju.

Zemlja, na kateri živi narod, je njegovo naravno bogastvo. Kako iztisniti iz nje kar največ, to je vprašanje, ki zahteva dobro poznanje zemlje in to je drugo polje udejstvovanja univerze. Naš narod ima v sebi ogromne duševne sile, naša zemlja krije velika bogastva. Treba nam je ljudi, znanstvenike, vzgojitelje, ki naj bi to bogastvo odkrivali, ki bi usmerjali naše narodne sile in tako koristili tistemu, ki tudi za njih žrtvuje milijone, z žulji svojih rok pridobljene. Ne znanost radi znanosti, ampak znanost mora zadobiti socialni pečat. Univerza mora biti v stalnem stiku z narodom, če že ne neposredno, pa vsaj posredno. Ne zahtevamo od univerzitetnih profesorjev, da gojijo direktne stike z narodom, zahtevati pa moramo, da delujejo v prej označenem smislu. Slavni nemški filozof Hegel je vzgojil celo vrsto javnih delavcev, katerim se imajo Nemci v precejšnji meri zahvaliti za svoj obudovanj vredni napredek. In sedanji prezident Češko-

Tedenski koledar:

- 23. junija, nedelja: Agripina.
- 24. junija, ponedeljek: Janez Krst.
- 25. junija, torek: Prósper.
- 26. junija, sreda: Viligij.
- 27. junija, četrtek: Hema.
- 28. junija, petek: Vidov dan.
- 29. junija, sobota: Peter in Pavel

Sejmi:

- 23. junija: Tržišče.
- 24. junija: Št. Jur pod Kumom, Žetale, Stras, Čermošnjice, Ljubno, Boh. Bistrica, Drnovo, Škofja Loka, Rovte, Mirna, Češnjica, Ribnica, Višnja gora, Št. Jur ob Taboru, Laško, Konjice, Sv. Lenart v Slov. gor., Pedsreda.
- 25. junija: Metlika.
- 27. junija: Radeče pri Zid. mostu, Struge, Ponikva, Beltinci.
- 29. junija: Gomilnica.

Valute.

Dati moramo za:

	Din
1 nem. marko	13-57
1 švic. frank	10-95
1 avstr. šiling	8—
1 angl. funt	276-18
1 amer. dolar	56-84
1 franc. frank	2-22
1 čsl. krono	1-68
1 ital. liro	2-98

Plačajte naročnino za

»KmetSKI list«!

slovaške republike Masarik, prejšnji univerzitetni profesor, je vzgojil tudi celo vrsto učencev, ki so stali v prvih bojnih vrstah za svobodo češkega naroda in ki so se obenem borili tudi za popolno svobodo kmeta in delavca izpod jarma kapitalistov. Svoji univerzi, ki je pravilno pojmovala svojo nalogo, se ima češki narod zahvaliti, da koraka danes s kmetško vlado na čelu med prvimi narodi sveta.

Praznovali smo desetletnico naše univerze ob prazni unionski dvorani. Ne zakrivajmo oči pred resnico. Kdor misli, da bo z besedo »kultura« privabil narod k sebi, se silno moti. Kmet bi rekel: »Poštudirat ga moraš in ugoditi njegovim zahtevam, pa ga boš dobil.« No, naša univerza je še mlada, ne smemo še od nje preveč zahtevati in če bo izpolnila nade, ki jih na njo stavlja ves slovenski narod, tedaj bo postala neločljiv sestavni del našega narodnega življenja. In ob prvi desetletnici ji kličemo:

»Naj živi, naj raste, naj cvete slovenska univerza!«

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

Agrarna reforma.

Zadnjih smo objavili neke vesti, ki so jih prinesli časopisi iz Beograda o načrtu zakona o agrarni reformi, ki ga naj bi izdelal minister za kmetijstvo g. dr. Frangeš. Koncem preteklega tedna g. dr. Frangeš izjavil, da so vse te vesti izmišljene in netočne. Rekel je, da se ravno glede višine odškodnine ni še ničesar definitivnega sklenilo. V izjavi pravi:

»Kar se tiče agrarne reforme, se bo ona izvedla najprej v severnih krajih in v Dalmaciji, nato pa šele na jugu. Agrarni zakoni bodo odgovarjali potrebam in razmeram današnjice. Agrarni zakoni bodo dali večja jamstva in pravice agrarnim interesentom in bodo spremenili današnje nesigurno stanje, ki ovira vsak napredek. V kmetijskem ministru obstojajo trije predlogi agrarnega zakona. V glavnem smo se že zedinili na končno stilizacijo, vendar še ni povsem rešeno vprašanje odkupa in odplačila zemlje. Vesti o tem, ki jih je prineslo časopisje, niso točne in so še preuranjene.«

NOVICE.

Maša zadušnica za pokojnim Stjepanom in Pavlom Radićem ter Gijuro Basaričkom se vrši v četrtek, dne 20. junija ob pol 8. uri zjutraj v cerkvi Sv. Jakoba v Ljubljani.

Jugoslovanski kardinal. Pretekli teden se je v javnosti zopet mnogo pisalo o imenovanju jugoslovanskega kardinala. Imenovanje naj bi se izvršilo še pred pričetkom pogajanj za konkordat z Vatikanom. To pot se baje resno misli z imenovanjem in je že papeški nuncij Pelegrinetti govoril z ministrom pravde dr. Srskičem o primernih osebi.

Okrožni kmetijski urad Ormož. Oblastna samouprava mariborske oblasti je ustanovila nov kmetijski urad v Ormožu. Urad se imenuje: »Okrožni kmetijski urad oblastne samouprave v Ormožu.« V delokrog urada spadajo vsi kmetijsko pospeševalni posli za srez Čakovec, Prelog, Murska Sobota, Dol. Lendava, Ljutomer in Ptuj. (Medjimurje je razen živinoreje začasno dodeljeno kmetijskemu nadzorništvu, Čakovec.) Urad je razdeljen v štiri strokovno samostojne odseke in to: poljedelsko nadzorništvu, živinorejsko nadzorništvu, vinarsko nadzorništvu in sadjarsko nadzorništvu. Vse vloge v poslih kmet. pospeševanja je odslej nasloviti na dotično nadzorništvu, ki jih bo v lastnem delokrogu rešilo ali pa predložilo osrednjemu kmetijskemu uradu v Mariboru. Sporazumno s krajevnimi činitelji se je določil uradni dan vsako sredo od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure. Tudi ostale dni so nadzorniki strankam na razpolago, če so v uradu navzoči.

Občni zbor društva agronomov v Zagrebu bo koncem tega meseca v Zagrebu. Referati in predlogi za ta občni zbor se naj v smislu pravil določijo odboru najkasneje do 20. junija t. l.

Pravoslavna cerkev v Ljubljani. Pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani dela živo na tem, da dobi čimprej svojo cerkveno zgradbo. Mestna občina ljubljanska ji je v to svrhu dovolila brezplačno svet v Trubarjevem parku za Narodnim domom.

Ljutomer. Vpisovanje v meščansko šolo v Ljutomeru se bo vršilo v nedeljo, dne 30. junija t. l. ob pol 9. uri. Sprejmejo se učenci in učenke, ki so dovršile najmanj 4. razred oz. oddelek osnovne šole. Prinesti je zadnje šolsko spričevalo in krstni list.

Medvedj na Dolenjskem. V Temenški dolini in bližnjih gozdovih se klati par medvedov, ki so prišli najbrže iz kočevskega okraja, kjer je ta zverina reden domačin. Medvedi napravljajo kmetom po polju veliko škodo in tudi strah.

Zakon o hudournikih je izdelalo v načrtu ministrstvo za šume in rude. Načrt je povzet povsem po zakonu o hudournikih, ki velja za Slovenijo in Dalmacijo. Iz letošnjih, na razpolago stojčih kreditov je gozdarsko ministrstvo dovolilo: za ljubljansko oblast za projektiranje hudournikov 40.000 Din, za obrambo hudournikov Polhovgradec—Žiri 200.000 Din, za Česnico, Koroško Belo, Ribnico v Bohinju 400.000 Din, v mariborski oblasti za projektiranje hudournikov 15.000 Din, za obrambo hudournikov v Gornji Savinji in Bistrici pri Muti 200.000 Din.

Nesreča v Kokri. Čez kokrski most nad Kranjem je padel 30 m globoko Janez Berčič iz Stražišča. Udarec pri padcu je bil tako močan, da je Berčič v kratkem izdihnil.

Ustrelil svojo mačeho. Anton Podržaj, 24-letni mesarski vajenec iz Iga, se je te dni vrnil iz Sarajeva, kjer je bil v službi pri nekem mesarju, domov. Med njim in mlado mačeho, kateri je oče prepustil kmetijo, je vladalo ves čas ostro nasprotje. Dne 13. junija zvečer je nenadoma potegnil Anton Podržaj revolver in svojo mačeho ustrelil. Po dogodku se je sam prijavil orožnikom. Vzrok temu so bile skrajno nezdrave družinske razmere.

Vače. Društvo kmetijskih fantov in deklet na Vačah priredi v nedeljo, dne 23. junija ob 14. uri »tekmo koscev« v Kandršah. Po tekmi prosta zabava, godba, šaljiva pošta itd. K obilni udeležbi vabi odbor.

Samomor slovenskega vojaka. Pri artilerijskem polku v Banjaluki v Bosni je služil vojak Fran Gorenc iz Krškega. Iz neznanih vzrokov je skočil v reko Vrbas, ki ga je šele čez 14 dni izplavila na plitvem mestu poleg trapistovskega samostana.

Neurje in toča po Sloveniji. To, česar se kmetje najhuje boje, je prišlo z vročimi poletnimi dnevi. Ostra zima je sicer napravila mnogo škode po vinogradih in vrtovih, vendar je lepo pomladno vreme toliko vplivalo na njive, travnike, vrtove in vinograde, da je letina kazala izredno lepo. Toda vroči dnevi so prinesli seboj uničujočo točo, ki je najnevarnejši sovražnik pridnega kmeta. Ze 9. junija je prihrumela strašna nevihta nad Posavje in vmes je padala kot oreh debela toča. Oklestila je drevje, uničila žito, fižol, zelje itd. Strašno je prizadeta okolica Boštanj. Enako je uničevala toča tudi v Šentjernejskem okraju na Dolenjskem in po celi Beli Krajini. Kdo bo revežem pomagal? Kam bodo šli po pomoč? Prva je poklicana oblastna samouprava, da olajša prizadetim nesrečo ter nato vsa druga javna oblastva in humanitarna društva.

Težka železniška nesreča. Posestnik in mesar Janez Hafner in njegov sin Anton, doma iz Stražišča pri Kranju, sta se peljala z vozom v torek 11. junija iz Kamnika od semnja. Ko sta privozila do železniškega križišča, je pridrvel vlak iz Ljubljane in z vso silo zadel v konja in voz. Konja je lokomotiva razmesarila, voz strla, očeta na mestu ubila, a sinu odrezala nogo. Prepeljan v bolnico je tudi kmalu podlegel ranam in umrl.

Zabodel vajenca v prepiru. Na Rečici pri Bledu sta se pri mizarskem mojstru Jožetu Staretu sprla vajenca Anton Vovk in Vilko Pucelj. Med prepircem je sunil Vovk svojega tovariša z dletom v nogo, mu prerezal žilo odvodnico, da mu je vsled tega odtekla kri in umrl. Vovka so zaprli.

Med prijatelji: »Svetujem Vam, draga gospa, da vzamete za pranje perila Schichtov »Radion«. — Poglejte današnji oglas!»

Okrajni glavar obsojen na 20 let ječe. V Plevlju v Srbiji se je te dni končal proces proti bivšemu okrajnemu glavarju Ljubi Demjanoviću in tovarišem, ki so bili obtoženi roparskega umora. Bivši okrajni glavar je dobil 20 let težke ječe.

Ropar Jakopin aretiran. Dolenjski Čaruga Nace Jakopin je s svojimi roparskimi pohodi po kmečkih domovih litijskega in krškega okraja končal. Pretekli teden so ga aretirali v Zidanem mostu, ko se je hotel z brzovlakom odpeljati v Ljubljano. Elegantno oblečen, kakor kak lord iz Londona, je prišel Jakopin na postajo v Zidanem mostu. Tu je kupil vozni listek II. razreda ter se nato široko vsedel v brzovlak, ki je peljal v Ljubljano. Orožnikom se je imenitni gospod dozdeval nekam sumljiv in so ga ves čas opazovali. Predno je vlak odpeljal so ga iz previdnosti le obiskali v kupeju in ga preiskali. Pri njem so našli nabit revolver, dva noža in okrog 3000 dinarjev. Ker so orožniki po prejšnjem opisu Jakopina slutili, da imajo v rokah pravega tiča, spoznali so ga namreč po brazgotini na nosu, so ga povabili s seboj na postajo. Tu jim je Jakopin brez obotavljanja priznal, da je on zasledovani ropar. Vklenjenega so pripeljali v Ljubljano in ga izročili sodišču. Prišel bo pred novomeško poroto, ker je v tem okolišju izvršil največ ropov. — Ropar Jakopin je izvršil v teku dveh mesecev nič manj kot 25 ropov. Najpreje je kradel v kompaniji s Francem Kolencem, ki

sedi že dalj časa v novomeških sodnih zapirih, pozneje pa je začel sam na svojo roko. Imel pa je več pomagačev v litijskem okraju. Vsa Dolenjska se je oddahnila, ko je zvedela o Jakopinovi aretaciji, ker se kmetstvo najbolj boji takih razbojnikov poleti, ko mora vsled poljskega dela puščati domove skoro brez varstva.

Dober lov dalmatinskih ribičev. Dalmatinski ribiči so imeli pretekli teden izredno srečo. Nalovili so toliko rib, da ne vedo kam z njimi. Nad 600 stotov so jih nalovili. Tovarne za sardele so prenapolnjene in jih ne morejo več sprejeti, zaradi pomanjkanja primernih vagonov jih ne morejo razpošiljati v druge kraje in tako so morali velik del nalovljenih rib spustiti nazaj v morje. V Splitu prodajajo ribe po 1 Din za kilogram.

Zrtev Save. Trgovski pomočnik Pavel Černe iz Zg. Šiške se je kopal v Savi pri Tomačevem. Med plavanjem ga je najbrže prijel krč ter je utonil v deroči vodi.

Tajnost trupla brez glave in nog. Poročali smo že o tajinstvenem poštnem paketu, v katerem se je nahajalo človeško truplo brez glave in nog in ki je bilo odposlano iz Beograda v Niš. Kljub najmarljivejšemu preiskovanju niso mogli ugotoviti, čigavo je truplo in kdo ga je odposlal. Te dni so pa našli kmetje ob reki Moravi torbo, v kateri je bila zavita človeška glava in noge torej ravno manjkajoči udi tajinstvenega trupla. Policija je našla s tem nove sledove in morda se ji posreči razrešiti zagonetko umorjenega človeka.

Strela ubila 6 oseb. Nad zaječarskim okrajem je pretekli teden razsajala huda nevihta. Ljudje so bili večinoma na polju ter so se umaknili pred nevihto, kamorkoli je kdo mogel. Več kmetič iz vasi Vrbica je iskalo zavetja pod velikim drevesom sredi polja. Nenadoma je udarila v drevo strela ter na mestu ubila 5 žensk in enega otroka, 11 pa jih je bilo lažje in težje ranjenih.

Avstrija prepovedala uvoz naših konj. Avstrijsko kmetijsko ministrstvo je izdalo pretekli teden veterinarsko odredbo, po kateri se prepoveduje uvoz konj iz sledečih srezov naše države: Sombor, Bačka, Topola, Subotica, Senta in Nova Kaniža. Prepoved utemeljuje ministrstvo s tem, da je v teh okrajih razširjena konjska bolezen garjavost.

Napad gobaveev. V bližini braziljskega mesta Sao Paulo se je nastanila kolonija gobaveev. Gobavost, ta najstrašnejša človeška bolezen, je vplivala na nesrečneže tako močno, da so se hoteli poslužiti vsakega sredstva, ki bi jim pomoglo do zdravja. Ko je neki gobavec pripovedoval svojim tovarišem, da se gobavost ozdravi na ta način, ako se rane namaže s krvjo zdravih ljudi, so vdrli iz svojih bivališč v bližnje mestece in iskali svojih žrtev. Ugrizniti so nameravali vsakega zdravega človeka, ki jim pride nasproti. Prihrumeli so v gostilne, kavarne, kinematografe, da bi dobili zdrave krvi za mazilo. Le s težavo so se jim ljudje umikali, dokler ni oborožena policija gobaveev razgnala.

Ruske čete korakajo v Mongolijo. Ker so kitajske oblasti napravile hišno preiskavo pri ruskem poslanstvu, so nastale med obema državama skrajno napete razmere. Da zaščiti svoje državljane, je del ruskih čet prekoračil kitajsko mejo in prodril globoko v mongolsko ozemlje ter zasedel več mest. V spor se bo najbrže vmešala tudi Japonska, ako bodo ruske čete ogrožale Mandžurijo, kjer so Japonci močno zainteresirani.

Iz Amerike v Evropo. Trije francoski letalci so preleteli pretekli teden na letalu »Rumena ptica« ocean iz Amerike v Evropo. Cilj jim je bil Pariz, vendar so se morali vsled pomanjkanja bencina spustiti že na španskem ozemlju, od koder so nadaljevali pot v Pariz.

Znižanje dopolnilnega zemljiškega davka. Kralj je te dni podpisal zakon, po katerem se zmanjša dopolnilni zemljiški davek kmečkim posestnikom s številnimi rodbinskimi člani. — Zakon se glasi:

»Obveznikom zemljarine, ki imajo v hišni zajednici več kot pet članov in ki kot poljedelci neposredno samj obdelujejo svoje posestvo, se znižuje dopolnilni davek za vsakega člana preko pet oseb po naslednji razpredelbi:

5% ako dopolnilni davek po točki 2. tega člena ne prekaša 100 Din.

4%	ako ne prekorači	100—500 Din,
3%	> > >	500—1000 Din,
2%	> > >	1000—2000 Din,
1%	> > >	2000—3000 Din,
½%	> > >	3000—5000 Din.

Preko 5000 Din se ne zniža.

Pravico na znižanje dopolnilnega davka so dolžni prijaviti davčni obvezanci v teku januarja vsakega leta. Ako bi ta rok zamudili oz. bi se prijavili 15 dni kasneje, pa bi ne navedli opravičljivih razlogov, se ta prijava ne bo vzela v poštev. Za resničnost prijave odgovarjajo občinske oblasti.

V. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 15. junija 1929. Zaradi ugodnega vremena je stanje hmeljarskih nasadov slej ko prej dobro. Nepričakovano hitro se je pa rastlina začela raztezati na široko, predno je doseglo drogove visokosti in poganja posebno v spodnjih delih obilo panog. Tu in tam se vidijo celo že cvetni nastavki. Hmeljarji tačas še privezujejo trte ter odstranjujejo zalistnike. Rahlanje zemlje in prvo obsipavanje se nadaljuje. Škodljivci o katerih smo zadnjič poročali, niso povzročevali prevelike škode. Sporadično se v nasadih najdejo skrčeni sklepi — znaki peronosperne. Ostanke lanskega pridelka se le polagoma zmanjšujejo. — Društveno vodstvo.

Važno za vinogradnike! Sulikol je izvrstno sredstvo za zatiranje oidija in se listja dobro prime, tako, da ga tudi dež ne izpere. Proti senenemu in kislemu črvičku se je povsod zelo dobro obneslo strupeno zelenilo (Silesiagrün). Oboje lahko mešamo z modro galico. Sredstvi ima v zalogi: Dr. A. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva 6 in »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

PODLISTEK

Peter Rosegger:

Drvarjeva koč.

(Po naše pripoveduje Ivan Albrecht.)

Če ne bi bilo okrog koč nekaj rume-nega, zvitega javorjevega listja, bi bil človek zares mislil, da je poleten večer.

To preprogo iz lišajev in mahovja, ki je bila pregnjena po zemlji in skalovju in je objemala vse gozdne ude, so morali stkati pridni prsti rožnega maja. Visoke smreke in jelke niso bile odvrgele še niti ene edine izmed milijonskih igel svojega lišpa, kakor so ga sprejele od vesne. Na moč ponosno so stale v temnozelenih plaščih. Vsaka je imela svojo krono in tako tesno so stale druga poleg druge, da so se lahko zapletale z vejami-rokami. Celo gola debela so imela prav gori do prvih vej svoj lišp. Siva in rjava skorja je bila tako ljubko in pestro porisana in narezljana, da bi menil človek: vsa svetovna zgodovina je tu predočena v lesorezu. Mali travnik med visokim drevjem, ki leži na desni strani potoka in sega prav semkaj do koč, je tudi še hotel prispevati po svoje. Dajal je več mlade trave, nego jo je moglo zavžiti dvoje koz, ki sta se pasli tamkaj, kraj vode pa je bil srčkan gozdič praprotja. Kako je le neki bilo na kraju tam njivi, ki si jo je bil priboril Matevž z

Na izletu po Hrvaškem.

(Konec.)

Naslednjega dne smo si ogledali preizkuševalni zavod v Križevcih. V tem zavodu se fotografira in kemično preizkuša in tehta vse, karkoli spada v kmetijsko stroko. Nato smo si ogledali bakteriološki zavod, kjer nas je prav lepo sprejel g. ravnatelj dr. Kenda, naš rojak. Tu smo videli med drugim spravljenega v alkoholu tudi velikega gada, ki je prišel v Križevce iz Slovenije na prav čuden način. Tega gada je namreč ujel ljubosumen slovenski fant, ga zaprl v lepo škatljo in ga poslal svojemu dekletu. Ko pa je deklica odprla škatljo in zagledala gada, se je silno prestrašila. Stvar je prišla pred sodišče in seveda tudi gad kot »corpus delicti«. Sodišče je fanta obsodilo na zapor, gada so pa poslali v Križevce.

Ogledali smo si nadalje zavod, kjer se pridobiva serum za cepitev proti raznim boleznim. Tu imajo veliko število sivih miši za razne poskuse, so pa vmes tudi bele miši, ki jih dobivajo z Dunaja. Nato smo si ogledali oddelek za semenogojstvo, kjer nas je vodil ravnatelj dr. Korič. Semenogojški oddelek je velike važnosti, ker nam bo dal tako seme, ki obilno rodi, ob enem pa bo tudi prenašalo naše podnebne razmere. Delo, ki ga opravlja ta oddelek, je ogromno. Ogledali smo si tudi veliko posestvo, ki je last zagrebške oblasti. Tu goje predvsem krasno sadno drevje.

Pogledali smo tudi šolsko poslopje. Srednjo kmetijsko šolo obiskujejo večinoma fantje iz bolj oddaljenih krajev, prav malo pa jih je iz bližnje okolice. Hrano in stanovanje pa si morajo poiskati fantje v mestu, kjer je pa precej drago. Tudi več fantov iz Slovenije se šola v Križevcih.

Križevci so malo mesto, podobno Kranju, Ljudje pa so jako prijazni in gostoljubni. Kar težko nam je bilo, ko smo se ločili od prijaznih ljudi, nakar smo nadaljevali svojo pot v Božjakovino.

V Božjakovini nas je prav prijazno sprejel pristav g. Hren. Sadili so ravno koruzo in tudi mi smo poskusili saditi koruzo na hrvaški način. Božjakovina je ogromno veleposestvo, ki ga je vodil prej sedanji minister za poljedelstvo dr. Frangeš. Posebno lepo so

ognjem in sekiro od goščave, da je zdaj skrbno gojena mesto divjega grmičevja rodila težke snope. Bilo ji je, kakor da je še premalo razdala, pa je poganjala nove kali.

Kakor na večer v juniju je bilo, le mnogo tiše in slovesneje. Daleč je človek lahko slišal, kadar je kje vzdihnila veja. — Star javor je tudi rasel tu v planinskem dolu, toda tičal je skrit za tremi jelkami, ki so čuvale koč, Matevžev dom. Imel ni nič več zelenih listov. Odmrli so mu bili in odpadli. Zdaj so begali po dolu brez gospodarja in brez doma v vseh barvah in na vse mogoče načine zviti sem in tja. Danes se je tu in tam lahko zaletel večer v dol. Oblaki so bili beli in ko da »Marija hlebčke peče« in so pluli po malem, z visokimi gorami ograjenem kosu neba dalje. Z gozda v planini je bilo čuti šumenje.

V doh se je bilo že začelo mračiti. Matevž je sedel na klopici pred hišo in z oslo brusil sekiro. Nato jo je pritrdil na grčavko, kamor je bil že poprej navezal vrečo za moko, brntico za mast, pisker, ponev in razne druge predmete, kakršne rabi čez teden na trebežu drvar. Ko opravi ta posel, postavi Matevž grčavko v koč, zložno sede na klop in si ukreše ognja za svojo pipico.

Medtem je žena spravila kozi v hlev. Postavali sta bili že dolgo okrog koč in sta bili celo zlezli zadaj na vegasto streho iz lubja. Molzla je uprav, da bi bilo za večerjo in za zajtrk, ko pojde Matevž z doma. Pela je pri tem ljubko pesmico, a drvar pred hišo jo je

na tem posestvu urejeni hlevi. Tudi mnogo stanovanjskih poslopij je tu, ki jih obdaja lep park. Tovarna za špirit ne obratuje, dokler ne bo rešen neki spor z zagrebškim industrijalcem g. Arkotom. Na Božjakovem imajo tudi gospodinjstvo šolo, ki je prav mično urejena in šteje okoli 30 gojenk. Tečajji trajajo po 5 mesecev. Gojenk je zato tako malo, ker se dekleta že jako zgodaj možijo, ko imajo komaj po 15 do 16 let.

V Djakovu smo si ogledali tamošnjo žrebčarno, kjer goje krasne Lipicance. Posebno lep je neki žrebec, ki je kraljeva last.

Na svojem povratku smo si ogledali več kmečkih vasi in kmečkih gospodarstev. Opazili smo, da so zlasti hlevi in svinjaki silno zanemarjeni. V tem smo mi že daleč naprej. Hrvaški kmet živi pač v popolnoma drugačnih razmerah kakor naš. Izročen je na milost in nemilost tamkajšnjim judom in oduhom. Nimajo pa skoro nikjer zadrug, katerim se imamo mi vsi toliko zahvaliti. Zato priporočam še enkrat mladim slovenskim fantom, naj še enkrat preberejo poročilo g. ravnatelja Terčka o združništvu na občnem zboru »Društva kmečkih fantov in deklet«, ki je bilo objavljeno nedavno v »Kmetiskem listu«. Povsod pa so hvalili naše kmečke nadaljevalne šole, kajti višje kmečke šole ne vzgajajo fantov toliko za dom, ampak že bolj za financarje in daccarje.

Domov smo se vrnili srečni in zadovoljni preko Zagreba. Vsem gojenčcem kmečkih nadaljevalnih šol pa toplo priporočam, da si ogledajo našo bratsko Hrvaško. — Jože Blas.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potreščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

spremljal z ne baš slabim basom in se muzal, dokler mu ni medtem dogorela pipica.

Nenadoma je znotraj potrkalo na malo okno. Za šipami se je pojavil dobrodušni obraz stare mamice: »Ti, Matevž, kje sta pa danes otroka tako dolgo? Daj, poglej no malo in ju spravi domov, veter je naenkrat jel vleči presneto mrzlo.«

»No, vam je že dolgčas, mati? odvrne s'ednji, vstane in zabrlizga skozi prste. Samo gozd odgovori, sicer je vse tiho, dokler Matevž ne ponovi klica.

»Kaj pa ti je, Matevž? Ali morebiti otrok še ni doma?« zakliče žena iz hleva. Toda mož je bil že nagio odšel. Domislil se je, da malih dveh že vse popoldne ni več bilo v koč. Temnilo se je že. Na travniku je obstal, se ozrl naokrog in prisluhnil. S krivega vrha je slišal srno in po gozdu v planini je vršal veter. Sicer je bilo vse mirno.

Moža je obšla tesnoba. Zažvižgal je še enkrat, nato je zaklical: »Anžek! — Julkica!«

Oj, ta gozd, kako zasmehljivo vedno ponavlja za njim in kako teman in mrk se razprostira tod, kakor da skriva nesrečo v sebi!

Matevž je hitel dalje. Dirjal je proti grapi in venomer klical ti dve imeni. Zaman. Znočilo se je. Drvar je molil: »Jezus Marija« v svojih mislih, pa mu je nato odleglo in je pomislil, da morda le ne bo tako. Iz grape je čul žuborenje potočka, ki je tamkaj v slapu preskočil v dolino. (Nadaljevanje prihodnjich.)

»KMETIJSKA MATICA.«

VSEM POVERJENIKOM KMETIJSKE
MATICE.

Gospode poverjenike obveščamo, da je uprava Kmetijske Matice sklenila pokloniti svojim marljivim poverjenikom novo darilce, ki obstoja v tem, da dobi vsak poverjenik, ki nabere poleg sebe vsaj še 10 članov-naročnikov, knjige Kmetijske Matice za svojo osebo popolnoma zastonj. — Prosimo vse gg. poverjenike, naj se z nabiranjem naročnikov požurijo, da bomo v stanu določiti višino naklade. Obenem prosimo vse one tovariše, ki bi bili pripravljeni prevzeti poverjeništvu Kmetijske Matice, naj javijo svoj naslov Kmetijski Matici v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. — Komur je napredek in blagostanje našega kmetijskega ljudstva pri srcu, se bo našemu pozivu takoj odzval in s pridobivanjem čim večjega števila naročnikov dokazal, da je mož na svojem mestu!

Kaj naj storimo?

»V notranjem ministrstvu se pripravljajo upravnim organom navodila, da se lahko vsi državljani svobodno obračajo v smislu kraljevega manifesta z dne 6. januarja, ki pravi, da med kraljem in ljudstvom ni nobenega posredovalca, direktno na dvor. Ta navodila se izdajo, ker se ponekod napačno tolmači zbiranje podpisov in pošiljanje spomencev na dvor.« (»Slovenec« od 31. maja t. l.)

Z dežele, pa tudi iz mest, prejema naše uredništvo številne pritožbe. O čem, proti čemu ali proti komu se ljudje pritožujejo, tega ne bomo tukaj pripovedovali na dolgo in na široko. Naj zadostuje le ugotovitev, da se ljudje pritožujejo.

Mi bi s svoje strani ljudem jako radi ustregli in njihove pritožbe objavljali, toda to je težko. Težko že zaradi tega, ker mi nimamo niti sredstev niti moči, da bi mogli vsako zadevo posebej natanko preiskati na resničnost ali neresničnost podatkov. So pa še drugi vzroki tu, ki nam nalagajo molk.

Vladarjeva volja pa gotovo ni bila, ko je izdal znani manifest od 6. januarja t. l. na narod, naj ljudje popolnoma umolknejo in naj mirno prenašajo vse, kar jih doleti. Iz vladarjevega proglasa se jasno vidi njegova volja, da hoče vzpostaviti red v državi in v vsi javni upravi, ker hoče imeti zadovoljne državljane.

Dosledno tej volji vladarja pa mora biti ljudem dana možnost — in ta jim je tudi danes dana — da se v svojih težavah obračajo naravnost na vladarja oziroma na dvor. Dokler smo imeli parlament, je bila naloga poslancev, da so nadzirali upravo; danes pa, ko parlamenta nimamo, ostaja kot edino pribežališče in zavetje vseh, ki se čutijo v svojih pravicah prikrajšane, sam vladar. To sledi tudi iz zgoraj omenjenega poročila »Slovenca«.

Zato svetujemo vsem, ki imajo kakšne pritožbe, naj se ne obračajo na naše uredništvo, ki nima potrebne moči, ampak naj postavijo pismene pritožbe o svojih zadevah, seveda strogo resnične, in naj jih z vsem zaupanjem odpošljejo na vladarja oziroma na dvorsko pisarno v Beograd. Škodovalo pa ne bo, če odpošljejo prepise svojih pritožb tudi na velikega župana (v Ljubljani ali v Mariboru) in pa na tisto ministrstvo, v čegar delokrog ena ali druga zadeva spada.

Ta naš nasvet je edina pomoč, ki jo moremo dati našim bralcem, in mi smo prepričani, da ne bo brezuspešna. V smislu vladarjevega proglasa mora biti javna uprava taka, da se nihče ne bo čutil nezadovoljnega. Če so pa ljudje nezadovoljni in če se pritožujejo, je to dokaz, da nekaj ne more biti v redu in mi smo prepričani, da bodo merodajni krogi poskrbeli, da nezadovoljnost izgine.

Jubilej največje slovenske organizacije v Ameriki.

Sredi meseca maja letošnjega leta je proslavila največja slovenska organizacija v Ameriki »Slovenska narodna podporna jednota« (SNPJ) 25-letnico, odkar je bila ustanovljena.

Amerika ne pozna takozvane delavske socialne zakonodaje. Tam niso z zakonom ustanovljene bolniške blagajne za delavce, ne nezgodno in starostno zavarovanje itd. kakor pri nas. Ameriški delavci so v tem pogledu prepuščeni popolnoma sami sebi. Zato se je delavstvo v Ameriki organiziralo v razna samopomočna podporna društva, v katerih plačujejo člani gotove prispevke, da dobe potem v slučaju bolezni iz društvene blagajne podporo in v slučaju smrti njihovi sorodniki posmrtnino. Z razvojem se delokrog društev čim dalje bolj razširja in izpopolnjuje.

Slovenski delavci so pred 25 leti ustanovili prvo tako društvo, imenovano »Slovenska narodna podporna jednota«. To društvo je tudi največje izmed vseh enakih jugoslovanskih podpornih društev ter predstavlja osrednje ognjišče vsega jugoslovanskega delavskega gibanja v Ameriki.

Slovenska narodna podporna jednota predstavlja Zvezo skoro avtonomnih podpornih društev, ki so ustanovljene po najrazličnejših mestih Severne Amerike. Vsako društvo si izbere za označbo posebno ime kakor: Triglav, Slavija, Adrija, Naprej itd. V teh društvih pa niso organizirani samo Slovenci, ampak so s svojo solidnostjo, točnostjo in poštenostjo pridobila tak ugled, da se včlanjuje v njih tudi čim dalje več Hrvatov in Srbov. Zato ne vrši SNPJ samo svojega velikega socialnega dela, ampak je istočasno tudi največji glasnik in ogeljni kamen slovenskega narodnega dela v Ameriki.

Skoro za ves ugled in priznanje, kolikor smo si ga Slovenci priborili v Ameriki, se imamo zahvaliti v prvi vrsti njej.

Kakor rečeno je slavila SNPJ meseca maja 25-letnico svojega obstoja v Chicagu, kjer je njen sedež. Okrog 1000 zastopnikov je prišlo, da prisostvujejo proslavi. Častno predsedstvo proslave so sestavljali ustanovitelji jednote in njen prvi predsednik John Stonič. Okrog njega so sedeli drugi še živeči soustanovitelji: Martin Potokar, Joe Verščaj, Frank Petrič, Louis Skubič, Anton Trampuš in Frank Stonič od društva Slavija št. 1 v Chicagu; Joe Kos, J. Črtalič, Ignac Erčulj in John Vogrič od društva Triglav št. 2 v La Sallu; Ill. Pečjak od društva Adrija št. 3 v Johnstonu Pa.; Jože Zavertnik od društva Naprej št. 7 v Claridgu Pa. in Joh Stružnik od št. 8.

Sedanji predsednik jednote g. Cainkar je predstavil ustanovitelje enega za drugim. Zbovalci so vsakega z burnimi ovacijami pozdravljali. Po slovesnih govorih se je pričel pevski in glasbeni koncert ter deklamacije.

Konvencija, ki je proslavila 25-letni jubilej, je sklenila, da uvede glavni odbor jednote akcijo za federacijo jugoslov. podpornih organizacij, ki naj sloni na demokratičnih principih napredno zavednega delavstva. Izletniški urad SNPJ pa pripravlja za prihodnje leto velik izlet ameriških Slovencev, posebno mladine y staro domovino. Računajo, da se bo udeležilo okrog 1000 Slovencev, ki bodo prišli s posebnim parnikom, kar jim bo za polovico pocenilo potovanje.

Razmere v Rusiji.

Mnogo se piše in še več govori o razmerah v Rusiji, vendar nihče ne ve natanko, kaj vse se dogaja v tej zagonetni slovanski državi, odkar se je pričelo medsebojno trenje v vladajoči boljševiški stranki in borba med posameznimi diktatorji in voditelji komunistične stranke. Brez dvoma se odigrava značilna in usodna borba med dvema strujama, ki bo

imela odločujoč vpliv na gospodarski in socialen razvoj v Rusiji.

Sedanji diktator Rusije je tajnik boljševiške stranke Stalin, rodom iz Kavkaza. Radi njegove silne energije, odločnosti in vztrajnosti ga splošno imenujejo »železnega človeka«. Dve leti je vodil neizprosno borbo proti nepopustljivi levičarski struji boljševikov, kateri je stal na čelu Trocki, dokler jo ni popolnoma razgnal in raztepel. Na stotine Trockijevih pristašev je izgnal v sibirsko prognanstvo, njega samega pa ekspediral v Turčijo in izgnal iz Rusije.

Levičarska struja je zahtevala industrializacijo Rusije, podpirala vsepovsod samo tovarniško delavstvo, ki se naj z industrializacijo hitreje poveča in pomnoži. Kajti tovarniško delavstvo je edina garancija za njihovo diktaturo. Odločne in ostre mere predlaga proti kmetom in zahteva revizicijo vsega kmetijskega pridelka, da se osigura prehrana delavstva in meščanstva. Zlasti nepopustljivi so v borbi proti kulakom ali srednjim in premožnejšim kmetom, kateri so si znali tekom let pridobiti skoro popoln vpliv v vaških sovjetih. V splošnem je stala levičarska struja na stališču, da mora vlada izvesti popolno skupno kmetijsko gospodarstvo, tako da bi izgledalo boljševiško veleposestvo kakor velik industrijski obrat.

Stalin je sicer levico razgnal, toda prisvojil si je popolnoma njen gospodarski program in ga tudi izvajal. Pri tem je naletel na hud odpor desničarske struje v boljševiški stranki, katera stoji povsem na kmečkem programu in zahteva zaščite kmetijskih interesov. Stalin je skušal tudi to strujo razbiti in razgnati, toda to se mu ni posrečilo. Rikov, voditelj kmetijske struje, je ostal trdno na svojem mestu.

Vsesovjetski kongres, ki se je vršil v Moskvi pretekli mesec, je obravnaval predvsem spor med Stalinom in Rikovem, oziroma spor, ki se tiče za ali proti kmetom. Čeprav je bil kongres obdržan v veliki tajnosti, se je vendar doznalo, da je Stalin podal ostavko na mesto generalnega tajnika boljševiške stranke. Na njegovo mesto so delegati imenovali Stalinovega pomočnika Molotova.

Čeprav so stalinisti na kongresu na videz zmagali, vendar je gotovo, da bodo desničarski struji Rikova priznane precejšnje koncesije, zlasti ker stoji za njo večina kmetov, kateri se bore proti Stalinovi politiki, ki hoče rekvirirati poljedelske pridelke. Radi tega nočejo obdelovati več polja, kakor ga sami potrebujejo za svoj živež. Desnica je močna. Njej stoji na čelu Aleksej Rikov, Mihajlo Tomski in Buharin, kateri uživajo velik ugled ne samo pri kmetih, ampak tudi v boljševiški stranki sami. Oni zastopajo v vladi kmetško politiko in interes kmetijskega gospodarstva, ki je glavni vir bogastva Rusije. Oni zahtevajo, da se osigura kmetom popolna svoboda in inicijativo pri njihovem delu. Zahtevajo ne samo, da so kmetje svobodni gospodarji čez zemljo, katero obdelujejo, ampak tudi čez pridelke in da jih prodajo komur jih hočejo.

Stalinova politika je čisti komunizem. On trdi, da hočejo desničarji uvesti gospodarski liberalizem in kapitalizem in opuščajo Leninov nauk, katerega mora izvajati boljševiška stranka.

Stalin govori kot glavni tajnik Političnega biroa, po katerem kontrolira boljševiška stranka vlado, v imenu 1.200.000 organiziranih komunistov, Rikov, Tomski in Buharin pa v imenu 145.000.000 kmetov. Brezdvoma je, da se bo Rusija prej ali slej preobrazila v popolno kmetško demokratično državo. Kmetški interesi se bodo morali čimdalje bolj upoštevati in vpliv kmetov bo polagoma na celi črti izpodrinil enostransko diktaturo boljševikov. Rezultat zadnjega kongresa nam mnogo pove.

NARODNI GOSPODAR

Kmetijska razstava v Münchenu.

Kmetijska družba za Slovenijo je priredila poučni izlet kmetovalcev na kmetijsko razstavo v München, ki je trajala od 4. do 9. junija t. l. V sredo 5. t. m. se je odpeljalo nad 100 naših kmetovalcev z brzovlakom preko Koroške in Solnograške in prispelo v München ob 8. uri zvečer. Izlet je trajal 5 dni.

Razstava je bila tako obsežna (40 ha površine) in bogata, da je trajal njen pregled dva dni. V glavnem se je delila v tri dele in sicer v razstavo živine, v razstavo poljedelskih pridelkov in pripomočkov in v razstavo poljedelskega orodja, strojev in stavbarstva.

Zivinorejska razstava nam je nudila popoln pregled nemške konjereje, govedoreje, svinjereje, ovčjereje, kozjereje in perutninarstva. Tudi čebelarstvo je bilo primerno zastopano.

Konj je bilo približno 300, po večini belgijske, pingavske, oldenburške, holštinske in deloma angloarabske pasme.

Posebno pozornost je vzbudila razstava goveje živine, nad 500 komadov krav in bikov. Zastopane so bile vse bavarske pasme in deloma tudi druge pasme iz ostalih nemških pokrajin. Živina je krasno izenačena v zunanji obliki in njih užitkovost je na višku.

Med kravami vzhodnofrizijske pasme (črnobe) ni bilo krave, ki bi imela letno manj kot 4500 kg mleka, posamezne so imele celo nad 12.000 kg mleka na leto. Prav malo so zaostajale za temi krave angelske (temno rudeče), algajske (montafonske), pingavske, simodolske in frankovske (domače, rumenkasto rudeče) pasme. Zelo zanimivi so podatki nemške kmetijske družbe, ki navajajo povprečno letno produkcijo mleka posameznih pasem in sicer:

Simodolska pasma	2500 kg
Algajska (montafonska) pasma	3100 kg
Pingavska pasma	2200 kg
Frankovska pasma	2200 kg
Vzhodnofrizijska pasma	3500 kg
Angelska pasma	3300 kg

Za naše razmere bi prišla v poštev pingavska in algajska ter deloma simodolska pasma. Pri tem pa moramo žal ugotoviti, da ne bo naša živina še dolgo dosegla tiste povprečne letne produkcije mleka, kot je v Nemčiji. Ta uspeh so dosegli Nemci s smotreno selekcijo (izberom), dobrim krmljenjem in oskrbovanjem živine. Ta uspeh je tudi pripisati dejstvu, da uporabljajo Nemci dobre bike, ki z gotovostjo prenašajo dobre lastnosti na potomstvo do skrajnosti. Na razstavi je bil bik, star 9 let, ki je potomec krave z letno produkcijo 12.319 kg mleka. Lastnik tega bika mi je izjavil, da upa, da ga bo z uspehom še redil najmanj 2 leti. Kupil ga je za 10.000 RM (v našem denarju je to 135.000 Din).

Od 400 razstavljenih prašičev so bile sledeče pasme: domači prašič, beli žlahtni prašič, dalje jorkširski, berkširski in kornvalski prašič. Tu je najvažnejše poudariti, da polagajo Nemci največjo važnost na rejo prašičev za meso (60—80 kg), ki se bolj rentirajo kot pa za mast.

Bogato je bila zastopana poleg drugega perutninarstva posebno kokošjereja in sicer leghornke, plimutke, vijandotke in orpingtonke. Nemci vsestransko forsirajo kokošjerejo in skušajo dvigniti nosnost ter tako biti neodvisni od uvoza jajc. Da ločijo uvožena jajca od domačih (svežjih), pritisnejo na vsa domača jajca žig.

V drugem delu razstave so bili razstavljeni vsi poljedelski izdelki, izdelki kmetijske industrije in umetna gnojila. Zastopano je bilo semenogojstvo, travništvo, sadjarstvo, vinarstvo, mlekarstvo, maslarstvo, sirarstvo, pivovarstvo, sladkorništvo, produkcija močnih

krmil itd., poleg tega pa je bilo vse znazornjeno z različnimi tabelami in statističnimi podatki. V posebnem velikem paviljonu je bila zastopana nemška industrija umetnih gnojil. V tem paviljonu je bilo najti razne podatke o uspehih gnojenja in tudi praktične poizkuse z različnimi rastlinami. Ker je za naše razmere posebne važnosti mlekarstvo, maslarstvo in sirarstvo, bomo o teh panogah posebej razpravljali prihodnjič.

Poljedelski stroji so zavzemali gotovo polovico cele površine razstave. Razstavljeno je bilo raznovrstno orodje in stroji za obdelovanje zemlje, spravljanje in konzerviranje kmetijskih pridelkov (brane, plugi, traktorji, mlekarški stroji itd.).

Pri poljedelskem stavbarstvu je bilo najvažnejše stavba silo-v za konzerviranje zelene krme, ki jih je bilo veliko na razstavi. Postavljena je bila tudi moderna vas, da se je pokazalo vporabo elektrike na vasi (razsvetljava v hiši, hlevu in po vasi, dalje vporaba električnih strojev v kmetijstvu in gospodinjstvu, električni vodovod itd.).

Toda ne samo na razstavi je bilo mnogo zanimivosti, temveč tudi v mestu. Ogleдали smo si mestni muzej, znano novo in staro pinakoteko, t. j. razstavo slikarstva. München je namreč svetovno središče vseh umetnikov. Pregled muzeja je trajal en dan. V kletih muzeja je oddelek rudarstva. Vse je narejeno tako, kakor bi bil človek resnično v rudniku, rovi, rudarji iz voska, konji, stroji itd. V prtiličju je razvoj nemške strojne tehnike (parnih strojev, avtomobilov itd.) z originalnimi stroji. V prvem nadstropju je razvoj ladjedelništva, zrakoplovov, podmorskih čolnov, električnih strojev itd. Za nas kmetovalce je pa bilo najzanimivejše v tretjem nadstropju, kjer so bili poljedelski in poljedelsko-industrijski stroji. V tem oddelku so bili vsi kmetijski stroji in orodja iz starih dob do danes od različnih narodov.

Druge razne zanimivosti mesta smo videli pri vožnji okoli mesta. Pri tej vožnji, ki je trajala 2 uri, smo imeli tolmača, ki nam je vse popisal. Tudi monakovski zverinjak (Tiergarten) smo obiskali, kjer so živali iz drugih delov sveta.

Želeti bi bilo, da se podobnih poučnih izletov naši kmetovalci pridno udeležujejo, ker se vidi veliko dobrega in poučnega, in se da marsikaj vporabiti v naši domovini.

Anton Rožet.

Občni zbor Glavne zadrugne zveze

se je vršil v nedeljo, dne 16. junija v Beogradu. V njej je včlanjenih sedaj 17 zadrugnih zvez, ki so bile zastopane na občnem zboru po svojih delegatih. Iz Slovenije so bile zastopane Zveza slovenskih zadrug po njenem ravnatelju g. Fr. Trčku in članu načelstva g. dr. Kersniku, Zadrugna zveza (g. dr. Basaj in g. Kralj), Zveza gospodarskih zadrug (g. Anton Kristan) ter Zadrugna zveza iz Celja (g. Smodiš).

Skupščino je vodil predsednik Glavne zadrugne zveze g. dr. Korošec. Najvažnejše delo letošnje skupščine je bilo soglasno sprejetje načrta novega enotnega zadrugnega zakona, katerega je sestavil poseben odbor aktivnih zadrugarjev iz Ljubljane. Načrt sloni v glavnem na načelih zadrugnega zakona, ki je veljal do sedaj v Sloveniji.

Pri volitvah nove uprave je bil izvoljen za predsednika dr. Korošec, za prvega podpredsednika Milivoje Nikolić (upravnik Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug v Beogradu), za drugega podpredsednika Rudolf Galjer (zastopnik Osrednje zveze hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu). Med člani upravnega odbora so iz Slovenije: Franc Trček (Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani),

Janko Smodiš (Zadrugna zveza v Celju), dr. Josip Basaj (Zadrugna zveza v Ljubljani) in Anton Kristan (Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani).

Po sprejemu proračuna za l. 1929 je prešla skupščina na predloge in eventualnosti.

Nov način pridelovanja žita.

Nedavno smo v našem listu opisali nov način pridelovanja žita, ki ga je širil zlasti ruski inženjer Demčinski in za katerega se dandanes zanima že vsa Evropa, zlasti odkar so nemški tehniki iznašli stroje, ki ta način pridelovanja žita zelo pocenjujejo. V isti številki smo tudi poročali, da je o tem predmetu predaval v Beogradu naš konzul na Finskem g. Šajković, ki je dosegel s svojim predavanjem prav lep uspeh.

Na podlagi predavanja g. Šajkovića je namreč povabila Glavna zveza srbskih zemljoradniških zadrug v Beograd nemške tehnike g. Dänstetta in g. Weicherta, ki sta na svojem predavanju povedala mnogo zanimivih stvari o tem predmetu. G. Dänstett je med drugim povedal, da je letos skoro cela Pomeranska (Pommeru) obsejana po novem načinu.

Po predavanju je poseben odbor sestavil resolucijo, ki pravi med drugim, da se naroča Srbskemu kmetijskemu društvu, naj čimprej zbere potrebne podatke o novem načinu pridelovanja žita in naj tudi ono začne z vzporednimi poskusi. Poročila naj se pošiljajo istemu društvu. Odbor smatra novi način pridelovanja žita zato za posebno važen, ker omogoča silno intenzivno, skoraj vrtnarsko obdelovanje zemlje, in omogoča tudi malim kmetom, da pridelajo sami za sebe dovolj krušnega žita.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.			
Žita in drugi pridelki:			
pšenica	1 q	280	do 300
ra	1 q	270	do 325
ječmen	1 q	310	do 350
ovos	1 q	290	do 325
proso	1 q	25	do 300
koruza (nova, sušena)	1 q	320	do 325
ajda	1 q	250	do 300
fižol, ribničan	1 q	760	do 900
krompir	1 q	125	do 250
Seno in slama:			
sladko seno	1 q	180	do 160
kislo seno	1 q	90	do 160
slama	1 q	60	do 80
Goveja živina:			
voli I.	žive teže 1 kg	9 50	do 11 50
voli II.	žive teže 1 kg	8 50	do 10 50
voli III.	žive teže 1 kg	6 80	do 9 50
teleta	žive teže 1 kg	12	do 16
Prašiči:			
6—8 tednov stari	komad	300	do 300
3—4 mesece stari	komad	320	do 400
5—7 mesecev stari	komad	480	do 520
debeli	žive teže 1 kg	10	do 12 50
debeli	mrtve teže 1 kg	15	do 17
Perutnina:			
piščanec	komad	15	do 35
kokoš	komad	25	do 55
Mleko, maslo, sir, jajca:			
mleko	1 lit.	2 50	do 5 50
smetana	1 lit.	12	do 14
čajno maslo	1 kg	44	do 60
surovo maslo	1 kg	40	do —
bohinjaški sir	1 kg	54	do 40
sirček	1 kg	5	do 10
jajce	komad	1	do 1 50
Kurjivo:			
trda drva	1 m ³	25	do 185
mehka drva	1 m ³	7	do 600

ZA SMEH.

Pred sodnijo.

Sodnik: »Zakaj ste vlomili v trgovino trgovca Hošiča?«

»Zakaj? Pa vi poizkusite priti v zaprto trgovino brez ključa.«

Edina rešitev.

Žena: »Poslušaj me, Ti bi že lahko nehal piti, ker vidiš sam, da Ti je nos postal že čisto rdeč.«

Mož: »Sem že sam mislil na to, da bi bilo dobro preiti z rdečega vina na belo.«

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred Škoflje 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaje uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

Levorotač "FLACHSTEP" Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo

ŠIVALNI STROJI
znamke

Grizner in Adler
za dom, obrt in industrijo
Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri
Josip Petelinc
Ljubljana, blizu Prešernovega
spomenika ob rodu.

V vsakem kraju iščemo zastopnike

za prodajo šivalnih, pletilnih in pisalnih strojev, koles itd. - Zelo dobri pogoji. - Ponudbe na

"CENTRA" Ljubljana, Poštni predal 248.

"JAVA" pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštino prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/ž.

Kmetje!

Podpirajte trgovce,
ki oglašajo v
našem listu!

K O S E

la KRAJSKE OBLIKE

turške, à la peklen-
ske in „VULKAN“
(z garancijo) brusne kamne
ter prvovrstne

ima v zalogi

„EKONOM“

Osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

D
E
Z
N
I
K
I

Na malo!

Na veliko!

Na izvozu!

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske oble-
ke. Lepa teštra svilenih
rut in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorci!

Naročajte »Kmetški list«!

EKONOM osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7

ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal
(mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni
franko vsaka postaja.

Laneno olje, firnež, emajlne
in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana - Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO Brzjav: »Kmetški dom« Telefon 2847

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%,
pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12% in od 3 — 4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12%.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, pritličje, poleg stolne cerkve.